

Upplands Väsby kommun
Revisorerna

Revisionskrivelse
2021-08-31

Till Kommunstyrelsen, omsorgsnämnden, socialnämnden, bygg- och miljönämnden, utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden

Kopia Kommunfullmäktiges presidium

Revisionsrapport nr 4/2021 – Granskning av kommunens korruptionsförebyggande arbete

EY har på uppdrag av Upplands Väsby's förtroendevalda revisorer genomfört en granskning med syftet att bedöma om granskade nämnder har säkerställt en god intern kontroll för att motverka, upptäcka och förhindra mutbrott och därtill kopplade oegentligheter i verksamheten.

Vår sammantagna bedömning är att kommunens interna kontroll för att motverka, upptäcka och förhindra mutbrott och därtill kopplade oegentligheter delvis är ändamålsenlig. Styrelsen och övriga nämnder har etablerade rutiner för genomförande av årliga riskanalyser, upprättande av internkontrollplaner samt återrapportering av utförda kontrollaktiviteter. På senare tid har centralt beslutade åtgärder vidtagits för att stärka kontrollerna inom områden där upprepade avvikelser noterats. Inom riskutsatta delar av verksamheterna finns i regel etablerade, om än ej dokumenterade, kontrollrutiner syftande till att förebygga oegentligheter inbyggda i det dagliga arbetet. Vidare är det positivt att det inom kommunen finns en upprättad visselblåsarfunktion. I kommunen finns också ändamålsenliga rutiner för dokumentation och uppföljning av den interna kontrollen.

I frånvaron av riktlinjer för riskanalys råder en osäkerhet inom delar av förvaltningen kring hur riskanalyserna ska utföras. Detta medför bland annat skilda tolkningar av hur risker ska identifieras. Styrningsmässigt finns även brister avseende kommunens korruptionsrelaterade regelverk. Den av kommunstyrelsen utfärdade policyn mot mutor har passerat sin angivna giltighetstid med flera år, är svårtillgänglig för medarbetare och uppfattas inom delar av organisationen som icke gällande. Kommunen saknar också tydliga riktlinjer kring jäv.

En ytterligare styrningsrelaterad iakttagelse är att kommunens ledningssystem, som inbegriper kommunövergripande principer för den interna kontrollen, inte är fastställt av fullmäktige. Enligt vår bedömning är den grundläggande regleringen av den interna kontrollen en fråga av principiell beskaffenhet och ska därmed behandlas och beslutas av fullmäktige.

Vidare finns behov av att förstärka och systematisera kommunens utbildningsinsatser. Vår bedömning är att styrelse och nämnder bör säkerställa att personal inom riskutsatta områden genomgår utbildning rörande mutbrott och andra oegentligheter. Likaså bör utbildningsinsatser inom upphandling och LOU tillhandahållas för fler medarbetare med beställarbehörighet.

Avslutningsvis noterar vi att det inom kommunen inte bedrivs något gemensamt värdegrundsarbete, vilket ofta framhålls som en central del av organisationers korruptionsförebyggande arbete. Att ett projekt syftande till att utveckla en värdegrund

inletts är positivt, och vi uppmanar kommunstyrelsen att säkerställa genomförandet samt att implementeringen präglas av långsiktighet.

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Initiera ett arbete med att uppdatera styrdokument som är icke gällande¹ och som innehåller inaktuella uppgifter, samt säkerställa att samtliga relevanta styrdokument är lättåtkomliga för nämndledamöter och personal.
- ▶ Tillse att gällande styrdokument inkluderar tydliga riktlinjer avseende jäv.
- ▶ Utveckla och stärka den centrala styrningen inom arbetet med riskanalys för att åstadkomma större enhetlighet inom kommunen. Styrningen kan förslagsvis stärkas genom icke bindande vägledning eller via riktlinjer som fastställs med stöd av fullmäktigebeslut.
- ▶ Utvärdera om frekvens och omfattning av kontroller inom inköpsområdet är tillräcklig, och vid behov besluta om förstärkt kontroll.
- ▶ Säkerställ att kommunens påbörjade arbete med att ta fram ett gemensamt och långsiktigt värdegrundsarbete fullföljs.
- ▶ Föreslå fullmäktige att fastställa kommunens grundläggande reglering samt mål för den interna kontrollen.
- ▶

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser rekommenderar vi kommunstyrelsen och samtliga nämnder att:

- ▶ Beakta möjligheten att tydligare involvera förtroendevalda i riskanalysarbetet.
- ▶ Säkerställa att personal inom riskutsatta områden genomgår adekvat utbildning avseende jäv, mutbrott och andra oegentligheter.
- ▶ Förstärka utbildningsinsatserna rörande upphandling.

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser rekommenderar vi utbildningsnämnden, miljö- och byggnämnden samt kultur- och fritidsnämnden att:

- ▶ Tillse att de korruptionsförebyggande kontrollrutiner som är inbyggda i verksamheternas dagliga arbete dokumenteras i riktlinjer.

Vi önskar kommunstyrelsens kommentarer till granskningen senast den 30 november 2021.

För revisorerna i Upplands Väsby kommun

Anna-Lena Edwinson
Ordförande

Jan Fäldt
Vice ordförande

Bilaga: Revisionsrapport nr 4/2021 – Granskning av kommunens korruptionsförebyggande arbete

¹ Policy för skydd mot mutor och bestickning samt Riktlinjer för representation, gåvor och vissa personalvårdsförmåner.